

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.394.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 3836 Pani Posłanki Joanny Borowiak wraz z grupą posłów w sprawie zwolnień grupowych firm produkcyjnych działających w Polsce, w tym w Pikutkowie pod Włocławkiem, przekazuję informacje na temat działań podejmowanych zarówno przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii w zakresie programów pomocowych dla przedsiębiorców, jak i Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w zakresie pomocy dla zwalnianych pracowników.

Konsekwencją zbrojnej agresji Rosji na Ukrainę jest m.in. ograniczenie importu węglowodorów z tego państwa, co doprowadziło do wzrostu cen nośników energii i utrudnienia w działalności sektora przemysłowego, zależnego od tanich zasobów energetycznych. Aby temu zaradzić, resort rozwoju i technologii przygotował dwa programy wspierające przemysł energochłonny, a mianowicie: Program „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.” oraz „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.”, które zostały przyjęte przez Radę Ministrów w oparciu o ustawę z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024. W ramach pierwszego programu, zgodnie z danymi operatora po rozliczeniu pomocy, Ministerstwo Rozwoju i Technologii udzieliło pomocy publicznej na łączną kwotę 2,32 mld zł. W drugim programie wypłacono środki w wysokości prawie 2,5 mld zł. Aktualnie trwają prace nad trzecim programem realizującym zapisy ww. ustawy - jest to rządowy program o nazwie „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2024 r.”

Celem tych działań jest w pierwszej kolejności ochrona miejsc pracy, bowiem przedsiębiorstwa działające w przemyśle energochłonnym są często dużymi pracodawcami na lokalnym i regionalnym rynku pracy, a ich ewentualna likwidacja bądź przeniesienie produkcji za granicę może prowadzić do likwidacji tysięcy miejsc pracy i roztrwonienia kapitału wiedzy skumulowanego w wymagających wysokich kwalifikacji sektorach przemysłowych.

W kontekście przywoływanego przez Państwa Posłów klimatu inwestycyjnego, a także zachęt dla przedsiębiorców, warto wskazać Polską Strefę Inwestycji, czyli możliwość uzyskania ulgi podatkowej na nową inwestycję. Dotychczas, w ramach Polskiej Strefy Inwestycji wydano łącznie 2 716 decyzji o wsparciu, na 122,7 mld zł deklarowanej wartości inwestycji, dzięki którym powstało co najmniej 49 639 nowych miejsc pracy. Tylko w tym roku, do 30 czerwca, w ramach tego instrumentu, wydano już 213 decyzji o wsparciu, na deklarowaną wartość inwestycji 5,8 mld zł, z zamiarem utworzenia 1 604 nowych miejsc pracy. W porównaniu do danych z końca czerwca 2023 r. w liczbie projektów zanotowano

wzrost o 5%. Dane te wskazują, że przedsiębiorcy chętnie korzystają z dostępnego wsparcia, a nowe inwestycje są regularnie lokowane w naszym kraju.

Podmioty tworzące w Polsce system instytucji rozwoju, m. in. Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju oraz Specjalne Strefy Ekonomiczne, aktywnie wspierają przedsiębiorców w wysiłku inwestycyjnym – zarówno w przypadku nowych projektów inwestycyjnych, jak i w ramach funkcjonowania firm. Ponadto, Ministerstwo Rozwoju i Technologii na bieżąco monitoruje atrakcyjność dostępnego dla przedsiębiorców wsparcia. Aktualnie trwają prace koncepcyjne nad optymalizacją instrumentów wsparcia inwestycji. Ewentualne zmiany prawne w tym zakresie będą konsultowane z przedsiębiorcami oraz ekspertami branżowymi.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uważnie monitoruje problem zgłoszeń zwolnień i zwolnień grupowych, aby zniwelować skutki bezrobocia oraz pomóc zwalnianym pracownikom. Wzmoczone zapowiedzi zwolnień grupowych obserwowaliśmy już od 2023 r., gdy pracodawcy zgłosili do urzędów pracy zamiar zwolnienia grupowo prawie 31 tys. pracowników, a więc o ponad 9,6 tys. osób - 46% - więcej niż w 2022 r. W okresie pierwszych 7 miesięcy br. (dane wstępne) zgłoszono zamiar zwolnienia grupowo 22 tys. osób, przy czym ostatecznie zwolniono nieco ponad 12 tys. osób. Warto tu podkreślić, że samo ogłoszenie zamiaru zwolnienia nie musi prowadzić do jego finalizacji, co widać na przytoczonym przykładzie.

Zarówno Ministerstwo, jak i powiatowe urzędy pracy, dokładają starań, aby pomagać pracownikom, którzy mogą utracić zatrudnienie lub już zostali zwolnieni.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zawiera przepisy regulujące obowiązki pracodawców, którzy planują redukcję zatrudnienia lub ją przeprowadzają. Zgodnie z art. 70 ustawy, pracodawca zamierzający zwolnić co najmniej 50 pracowników w okresie 3 miesięcy jest obowiązany uzgodnić z powiatowym urzędem pracy - właściwym dla siedziby lub ze względu na miejsce wykonywania przez niego pracy - zakres i formy pomocy dla zwalnianych pracowników. Tzw. zwolnienia monitorowane to mechanizm, dzięki któremu zwalniani pracownicy uzyskują pomoc w poszukiwaniu nowej pracy, jeszcze w trakcie trwania okresu wypowiedzenia. W okresie styczeń-lipiec 2024 r. zwolnieniami monitorowanymi objęto ponad 4,7 tys. pracowników (dane wstępne).

Pracownicy tracący pracę mogą w dowolnym czasie (również pozostając w stosunku pracy lub w okresie wypowiedzenia) korzystać z pośrednictwa pracy świadczonego przez urzędy pracy oraz, poszukując zatrudnienia, korzystać z Centralnej Bazy Ofert Pracy (CBOP) i z aplikacji mobilnej ePraca, prowadzonych i udostępnianych przez ministra właściwego do spraw pracy. W CBOP i ePracy udostępniane są wszystkie aktualne propozycje ofert pracy, staży oraz przygotowania dorosłych, a także propozycje praktyk studenckich. CBOP i ePraca zasilane są codziennie przez wszystkie wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy. Znajdują się w nich również informacje o takich wydarzeniach, jak szkolenia, targi pracy i giełdy pracy. Za ich pośrednictwem osoby szukające pracy zyskują codzienny dostęp do kilkudziesięciu tysięcy rzetelnych i sprawdzonych ofert pracy.

Jeśli powiatowy urząd pracy nie ma możliwości zapewnienia odpowiedniej pracy osobom objętym zwolnieniem, może stosować określone w ustawie instrumenty rynku pracy oraz wypłacać zasiłki z tytułu bezrobocia. Osoby, które tracą zatrudnienie mogą skorzystać z profesjonalnego i bezpłatnego wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej, obejmującego m.in.: pomoc w znalezieniu pracy, pomoc w rozwoju zawodowym, przekwalifikowaniu się, nabyciu nowych kwalifikacji, udział w szkoleniach, pomoc w podjęciu zatrudnienia subsydiowanego, pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej itd.

Specjalistyczną pomoc dla osób tracących pracę świadczą doradcy zawodowi, którzy przygotowują wraz z osobą bezrobotną Indywidualny Plan Działania (IPD), obejmujący podstawowe usługi, wspierane instrumentami rynku pracy w celu skutecznej aktywizacji zawodowej. Pomoc udzielana przez powiatowy urząd pracy w ramach IPD jest dostosowana do indywidualnych potrzeb i możliwości osoby bezrobotnej i uwzględnia jej wykształcenie, doświadczenie zawodowe oraz możliwości podjęcia pracy lub działalności gospodarczej.

Na finansowanie programów służących promocji zatrudnienia, łagodzeniu skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym osób zwolnionych z pracy, samorządy powiatów dysponują w tym roku środkami Funduszu Pracy w wysokości ponad 3 miliardów złotych. Jeśli okazałoby się, że na sfinansowanie realizacji działań aktywizacyjnych w formie programów aktywizacji zawodowej osób zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi przyznany limit jest niewystarczający, samorządy powiatów mogą ubiegać się o dodatkowe środki z rezerwy Funduszu Pracy, będące w dyspozycji ministra właściwego ds. pracy. W tym roku uruchomiono, moją decyzją, dodatkowe środki z Funduszu Pracy w kwocie 50 mln zł na finansowanie programów dla zwalnianych pracowników,. W 2024 r. ogłoszone zostały dodatkowe trzy nabory wniosków o przyznanie środków rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie tych programów. Powyższe nabory skierowane zostały do powiatów, w których wystąpiły w roku 2023 i 2024, lub są planowane w bieżącym roku, zwolnienia pracowników, w tym zwolnienia grupowe.

Należy również pamiętać, że sytuacja na rynku pracy pozostaje dobra - liczba bezrobotnych od kilku już miesięcy nie przekracza 800 tys. osób, a stopa bezrobocia utrzymuje się na poziomie bliskim 5%. Ponadto pracodawcy wskazują na niedobory kadrowe. Wpływa to na większe możliwości uzyskania zatrudnienia przez zwalnianych pracowników. Dzięki temu, np. zapowiedzi zwolnień w zakładzie Lear Corporation II z Pikutowa pod Włocławkiem spotkały się z szybką reakcją urzędu pracy: PUP we Włocławku zbadał zapotrzebowanie na pracowników, umożliwiając blisko 100 osobom podjęcie pracy na terenie innych zakładów produkcyjnych działających w granicach Brzeskiej Strefy Gospodarczej. Część pracowników może liczyć na zatrudnienie w innych zakładach produkcyjnych na terenie Włocławka.

Kierowany przeze mnie resort na bieżąco monitoruje sytuację i reaguje adekwatnie do jej rozwoju, w razie potrzeby uruchamiając dodatkowe wsparcie i pomoc dla zwalnianych pracowników.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Sekretarz Stanu

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/